

Vladimir P. Goss

Iznad Morsea Peckhama Ljubav i bol u djelima Antoina Watteaua

Jedna od najintrigantnijih knjiga s kraja 20. stoljeća o doživljaju umjetnosti je *Man's Rage for Chaos* Morsea Peckhama (1965). Za razliku od uobičajenog uvjerenja da umjetnost predstavlja nagon za jasnoćom i redom, Peckham je predložio da je to zapis o "žaru za kaosom", čežnja za mrakom i neredom. Peckham je svoj stav potkrijepio briljantnim raspravama, uključujući i analizu slike Antoina Watteaua *Ukrcaj za Kiteru* (*Embarkation for Cythera*), u kojoj je identificirao niz "diskontinuiteta" forme, što je u konačnici dovelo do novog razumijevanja sadržaja, tj. da poznata slika predstavlja *Ukrcaj na povratku s Kitere* (*Embarkation from Cythera*), odnosno bol zbog oproštaja i rastanka, a ne radost ponovnog susreta. Zapanjujuće je kako se, zbog slijepe pretpostavke i predrasude, mogu zamijeniti tako suprotna emocionalna stanja kao što su susret i rastanak kada su prikazani u vizualnoj formi. Naravno, radost implicira svoju bolnu suprotnost, jednako kao što su bol i tjeskoba nesavršenosti radosti svojstveni ljudskom stanju. To je vrlo suptilno navedeno u složenom i dvosmislenom umjetničkom izričaju Antoine Watteaua, kao što pokazuje *Ukrcaj*, kojeg je pomoć analizirao Morse Peckham.